

SNG NOVA GORICA - Nova premiera Realisti

Kabaret situacijskih zmešnjav

NOVA GORICA - Ni pomembno, ali predalčkamo *Realiste* v nadrealistični zabojnik ali v postmodernističnega ali v območje gledališča absurda ali ... Nadrealizem, ki je Apollinairova skovanka iz leta 1920, s katero je pesnik izrazil nasprotje posnemanju narave (Breton pa je pojem preoblikoval v izražanje višje stvarnosti v obliki asociacij pod vplivom nezavednih psihičnih mehanizmov), bi znal še najbolje povedati, v katerem ključu se udejanja najnovejša premiera Slovenskega narodnega gledališča v Novi Gorici (22. 2. 2018). Ta opredelitev pa spet ni najbolj točna, ker predstava v režiji Tijane Zinajic posreduje elemente postmodernizma, kar razumemo lahko tudi kot krizo postkapitalistične družbe. In zopet nismo na pravem tiru, kajti *Realisti* so vse po malem in kot nas speljejo v terminološki kaos, tako tematizirajo kaos sodobnosti, ki ni naklonjena poetično-humanističnim vrednotam, bolj se sooča z vsakdanjostjo kot s filozofijo biti in s tem drastično, celo realistično postavljajo pred gledalca ogledalo družbe. To zrcali absurdno smešne situacije, ki so v bistvu tragične, čeprav avtor tekstovne predloge Jure Karas ni izbral kar se da vabljive priložnosti, ko bi lahko naredil tragično komedijo, oziroma vozil vlak tragedije na komedijsko postajo. Nič takega. Dovolj je bilo, da je avtor oblikoval v odrsko in besedno celoto nekaj situacij iz našega vsakdanjega »realističnega« življenja, pa smo

dobili tiste kritične osti, katerim smo se zaradi izvrstne postavitve in dialogov smejali, lahko pa bi bilo tudi drugače.

Nastejmo nekaj teh tematskih postojank našega vsakdanjika v našem oprijemljivem okolju: usoda priseljencev, samcev, ki jih nihče ne mara; že zrel moški, ki je še vedno doma in se drži maminega krila, ta pa nad njim bdi in ga oskrbuje; odnos med možem in ženo, ki sta zasvojena s sodobnimi elektronskimi aparati, odtujena ter v svojem fiktivnem svetu in ko crkne internet se ne znata pogovarjati, komunicirati, se le kregata; »dobrososedski« odnosi zgrajeni na čudaštvu in zgolj formalnostih, nikjer ni najti zaupljivega in zaupnega koticčka. In še bi se našlo takih in podobnih fragmentov, ki jih uprizoritev veže v kabaretno vzdušje (konec koncev *Realiste* dobro opredeljuje podnaslov – kabaret za pet igralcev, pijanca in občinstvo) z mnogimi songi, ki niso nič drugega kot parodija denimo Queenov ali znamenitega *Kabareta* z Lizo Minelli. Tu so igralci pokazali rahločutno spevnost in smisel za resno karikiranje, kar je z izrazitim čutom za glasbeni komentar in spremljavo nadgrajeval pianist Anže Vrabec.

Režijsko vodilo Tijane Zinajic je bilo vzpostaviti hiter tempo, brez mašil in stranpoti, sporočila so šla v dvorano neposredno, brez zastojev, minimalni scenografski rekviziti (Neža Zinajic) niso ovirali vrtoglavih situacijskih men, vse je potekalo brez filozofskega dla-

kocepljenja, esencialno povedno. Nekaj prizorov je bilo humorno prefinjenih, izvirno dovršen, do solz vzbujajoč smeh pa je bil dialog znancev-sosedov (Jure Kopusar in Žiga Udir), ki sta preko znamenitih slovenskih pregovorov in rekov zares duhovito osvojila prostor, kot tudi Matija Rupel s svojim proseškim narečjem, Urška Taufer z izjemno obrazno mimiko in Peter Harl s prepričljivim obvladovanjem komedijskih utrinkov.

Igralski ansambel je torej veherentno, sproščeno, naglo in direktno sprožal režijsko tekstovne realitete, vloge so bile enakovredno učinkovite. Poudarjeno je že bilo, da igralci in igralka niso pretiravali, niso zašli na tanki led farse, kar je seveda velika kvaliteta prepričljive skupinske igre s pevskimi solističnimi točkami (predvsem Kopusar), ki so kratkočasile auditorij, ne da bi ga pretirano obremenjevale. Misli so se ulegle šele potem in povedale, da vendarle ni šlo le zabavi in sprostitvi namenjeno predstavo, pač za vpogled v našo družbo, ki je kaotična in povsem razcefrana, brez oprijemljivih vrednot in usojena le trenutnemu. Naše življenje se odvija kot reklamni televizijski spot, oblikujejo ga le situacije in več ne vemo, kaj je celota, kaj plemenito, kaj negativno. Še sreča, da se vendarle lahko nasmejimo. Tudi svojim napakam. Tudi lastni praznini.

Marij Čuk

Podnaslov predstave Realisti je kabaret za pet igralcev, pijanca in občinstvo

PETER UHAN